

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Plagium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Quod insinuat in Exceptione *Prima*, homicidium fortuito patratum non esse justam accusationis causam, falsum est, cum homicidium prævideri potuit ac debuit. v. gr. cum Parentes pueros suos in cubili suo collocant, mortuosque eos reperiunt cum signis suffocationis; hoc enim in casu puniuntur ut Homicidæ, licet mitius, quam si eos consulto oppressissent; distinguere debuisset inter casum voluntarium & involuntarium.

Quod dicit in *REGULA Secunda*, eum, qui occidit aliquem, ad se aut alium tuendum non reputari homicidam, non est verum, nisi in casu. *Can. ult. CAUS. XIII. QUÆST. II.* quo scilicet opprimit latro vitam perinde ac bona aggressus, à cuius impetu se quis cum liberis, uxore ac Parentibus eripere non poterat. Casus hic jure excipitur, quia unicuique licet conservationi suæ, *Suorumque* invigilare, ut nominatim fert *Canon*; proximi autem Parentes eodem in periculo versantes, multò cariores sunt, quam bona. Extrà hunc casum aut alium similem, si ad tuendum alium quis occiderit quempiam, is à crimine non vacaret, posito quòd cum alio laessitus non fuisset; is enim non est legitimæ tutelæ casus, à culpâ immunis declaratus in Concilio Viennensi *CLEMENTINA de Homicidio*, quæ illud Homicidio per furiosum patrato exæquat.

Exceptio IV. falsa est; nulla enim est Lex Principum, quæ Excommunicatos occidere permittat.

Quinta & Sexta sunt perniciosæ, quippè Angelus tenebrarum Angeli lucis speciem ementitus, Devotis inspirare potest, Dei interesse, ut quasdam personas occidant, earumque cadem in nomine Dei imperare. *QUÆST. II. De iis, qui homicidii postulari possunt*, reducit ad *Primam*, quinam homicidæ dici debeant, aut sint. *Regulæ VII.* quibus solvitur atque exponitur, ad hanc rediguntur: accusari possunt quicumque in homicidium influunt. *Canones* hic laudati Homicidas tantum vocant eos, de quibus loquuntur, ideò quòd aliquatenus cædis sint participes.

In *QUÆSTIONE III. De penis homicidii*, sub *Regulis VIII.* Autor casus variorum homicidii generum colligit, & pœnas, quibus singula afficiuntur, ita ut unaquæque *Regula* unicum homicidii genus spectet, exceptâ *Primâ*, quæ de homicidio generatim loquitur. Hos omnes casus in *Regulam* unicam contrahere potuisset, dicendo, variis pœnis affici homicidium, ratione habitâ circumstantiarum ipsius; id probant collectæ *Regulæ*.

QUÆST. IV. nihil continet præter Decisionem casus Irregularitatis ex homicidio provenientis; scilicet, hac in re Clericus se reputare Irregularem debet, in dubio, an is, quem percussit, ex vulnere mortuus sit. Eximiam occasionem nactus erat exponendæ hujus speciei Irregularitatis ex homicidio nascentis, & quæ est una ex penis ipsius; de hoc tamen casu loquitur duntaxat, tanquam adjuncto.

PLAGIUM.

Nihil aliud dicit Autor de *Plagio* nisi, Plagiarios morte affici; nec monet Plagiarium, eum esse, qui Personas liberas subripit.

ADULTERIUM & STUPRUM.

Sub his verbis, quæ certas duntaxat obscœnitatis species designant, Autor de cæteris disserit, Incestu, Fornicatione, Sodomîâ, Conjunctione qualibet extrâ Matrimonium, amore dissoluto Uxoris propriæ. Ut ritè ordinarentur ea, quæ dicit in *Primâ* Quæstione, ubi agit de causis hujus Judicii, id est accusationis Adulterii aut Stupri, observare debuisset, crimina obscœnitatis, sub illis duobus, aut eorum nomine latissimè sumpto comprehendî posse: tum dixisset, omnem Conjunctionem extrâ legitimum Matrimonium illicitam esse; eam verò, quæ est contra naturam tam inter ipsos Conjugatos prohiberi, quam inter cæteros; deindè gradatim species lustravisset à minùs gravibus ad graviore, loquendo 1. de Fornicatione; 2. de Stupro; 3. de Adulterio; 4.

de Incestu; 5. de Peccatis contra naturam, Sodomîâ, & Bestialitate. Mera fornicatio huic *Titulo* convenire non videtur; quia non est causâ Judicii publici: idem est de amore perverso uxoris, de cohabitatione cum uxore Adulterâ, extrâ casum publicum, undè nascitur suspicio, virum esse criminis conjugis suæ conscium.

Exceptio ultima *Causæ IX.* falsa est; nam maritus, qui aliam uxorem, dimissâ priore, ducit, est in casu Bigamiæ actualis.

Cum ex Exceptionibus generalibus VIII. Causarum II. suprâ relatarum, sola *Octava* vera sit, ut ipse fatetur, generatim statuere debuisset, ex omnibus Exceptionibus seu Excusationibus criminum obscœnitatis, quæ leguntur in Jure, quas retulerat, unicam esse legitimam, nempe ignorantiam facti, quâ maritus cum aliâ muliere sive conjugatâ, sive cognatâ, sive virgine, concumbit, bonâ fide, credens se cum verâ uxore cohabitare.

Quod dicit in *Regulâ I. QUÆST. II.* maritum Adulterii postulare non posse uxorem, si Adulterio sit ipse maculatus, exolevit. Idem est de eo, quod dicit in *Tertia*, solos Cognatos ad accusationem incestus admitti.

In *QUÆST. III.* de penis, Autor loquitur de duabus aliis spurciæ speciebus: nempe Sacrilegio à Presbytero aut Moniali admisso, & Incesto Spirituali Sacerdotis cum filiâ spirituali sive per Baptismum, sive per Pœnitentiam susceptâ. Alteram speciem nomine peculiari earentem adjicit, nempe contubernium mulieris cum servis suis. 1. Trium Regularum *QUÆST. IV.* de adjunctis accusationis Adulterii, nihil huic Judicio peculiare continet: nam Juramentum Accusatoris in omnibus Causis Criminalibus requiritur.

Idem est de *Tertia*; nam Confessio unius è focus coram ipsius Juce facta, probationis vim non habet adversus alios, qui aliis Judicibus subjacent: aliud dicendum esset, si coram eodem Juce, atque eodem Judicio procederetur. Vid. *GONZALEM. Cap. V. de Adulteriiis.*

FALSUM.

Autor agens de causis, ob quas criminis falsi quis accusari potest, incipit à genere, cujus Definitionem omittit, quod faciendum erat, dicendo post *JUSTINIANUM*, *Falsum* esse imitationem & corruptionem Veri: indè tra- fit ad species, quarum generaliores sunt suppressio veritatis in casibus, in quibus ea exponi debet, & expressio rei veritate lædentis. Hæ duæ *Falsum* tantum continent, quod committitur aut verbo, aut scripto: Reliquæ species *Falsi* comprehenduntur sub *falso* facti consistentis in adulteratione Monetæ sive in Imagine, sive in pondere, sive in materiâ. 2. In adulteratione Mensurarum & Ponderum, 3. Mercium, miscendo malas cum bonis. 4. In subrogatione speciei minùs bonæ, speciei meliori, in Contractibus Venditionis aut Permutationis, 5. In corruptione Instrumentorum Publicorum. Alia est species criminis *Falsi*, consistentis in usu *falsi* sive Instrumenti, sive Monetæ, sive Mercis, in præjudicium tertii. His speciebus adjicienda est suppositio Personarum.

Autor referens causas hujus accusationis, primam omittere debuisset, quæ reperitur in omnibus aliis, velut genus in speciebus: cum dolus *falsum* criminale efficiat, de ipso loqui debuisset in prima causa, & ordine cæteras disponere neglexit; quo tamen nihil magis est necessarium in ejus Methodo. Plures assert, quæ affirmativam cum *Falso* habere non videntur, ideòque monere debuisset, hoc crimine se astringere eum, qui se, vel alios objicit periculo in illud cadendi, quales sunt ii, qui falsas Epistolas non lacerant, aut iis, ad quos pertinent, non restituant; ii, qui Rescripta Pontificia accipiunt ab alio, quam ab ipso, aut Ministris ejus; ii, qui pecuniam accipiunt ad accusandum aut deponendum, aut neutrum faciendum; Testes, qui alterutri Parti detegunt suam depositionem, quâ utraque abuti potest. Gestatio vestis virilis à muliere, inducit in errorem, perindè ac crimen falsi. Fortè hæc est ratio *Causarum* 3. 4. 7. 11. 12.

REGULÆ V.